ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 26.6.2024 г.
COM(2024) 264 final

ANNEX

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно подписването, от името на Европейския съюз, на рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект, правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава

Текст на рамковата конвенция на Съвета на Европа за изкуствения интелект, правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава

Преамбюл

Държавите — членки на Съвета на Европа, и другите държави и международни организации, подписали настоящата конвенция,

като имат предвид, че целта на Съвета на Европа е постигане на по-голямо единство между неговите членове, основано по-специално на зачитането на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава;

като признават интереса от укрепване на сътрудничеството между страните по настоящата конвенция и от разширяване на подобно сътрудничество с други държави, които споделят същите ценности;

като съзнават, че науката и технологиите се развиват все по-бързо и че дълбоките промени, предизвикани от дейности в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект, имат потенциала да създадат условия за повече благосъстояние за хората както за отделния човек, така и за обществото, могат да способстват за устойчивото развитие, равенството между половете и овластяването на всички жени и момичета, както и други важни цели и интереси, чрез засилване на напредъка и иновациите;

като признават, че дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект могат да предложат безпрецедентни възможности за защита и насърчаване на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава;

обезпокоени, че определени дейности в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект могат да накърняват човешкото достойнство и личната независимост, правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава;

обезпокоени от рисковете от дискриминация в цифровия контекст, особено тези, свързани със системи с изкуствен интелект, и техния потенциален ефект да пораждат или влошават неравенства, включително тези, на които са изложени жени и лица в уязвимо положение, по отношение на упражняването на правата на човека и пълното, равнопоставено и ефективно участие в икономическите, социалните, културните и политическите дела;

обезпокоени от злоупотребата със системи с изкуствен интелект и противопоставящи се на използването на тези системи за репресивни цели в нарушение на международното право в областта на правата на човека, включително чрез произволни или незаконни практики за наблюдение и цензура, които подриват неприкосновеността на личния живот и личната независимост;

като съзнават факта, че правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава са неразривно свързани;

убедени в необходимостта от приоритетно създаване на глобално приложима правна рамка, установяваща съвместни общи принципи и правила, ръководеща дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект и с която ефективно се опазват споделените ценности и се използват предимствата на изкуствения интелект за утвърждаване на тези ценности по начин, който води до отговорни иновации;

като признават необходимостта от насърчаване на цифровата грамотност, както и знанията относно и доверието в проектирането, разработването, използването и извеждането от експлоатация на системи с изкуствен интелект;

като признават рамковия характер на настоящата конвенция, която може да бъде допълнена с последващи инструменти за разглеждане на специфични въпроси, свързани с дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект;

като подчертават, че конвенцията има за цел да третира специфични предизвикателства, които възникват през целия жизнен цикъл на системите с изкуствен интелект, и да насърчи разглеждането на по-общите рискове и въздействия, свързани с тези технологии, включително, но не само, във връзка с човешкото здраве и околната среда, както и социално-икономически аспекти като заетост и труд;

като отбелязват усилията в тази сфера на други международни и наднационални организации и форуми за постигане на напредък по отношение на международното разбирателство и сътрудничество в областта на изкуствения интелект;

като имат предвид приложимите международни инструменти в областта на правата на човека, като Всеобщата декларация за правата на човека от 1948 г., Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи от 1950 г. (ETS № 5), Международния пакт за граждански и политически права от 1966 г., Международния пакт за икономически, социални и културни права от 1966 г., Европейската социална харта от 1961 г. (ETS № 35), както и съответните протоколи към тях, и преразгледаната Европейска социална харта от 1996 г. (ETS № 163);

като имат предвид също Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г. и Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания от 2006 г.;

като имат предвид освен това правата на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни на физическите лица, както е приложимо и както са им предоставени например от Конвенцията за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни от 1981 г. (ETS № 108) и нейните протоколи;

като потвърждават ангажимента на страните към защитата на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава и като насърчават създаването на условия за надеждност на системите с изкуствен интелект чрез настоящата конвенция,

се споразумяха за следното:

Глава I — Общи разпоредби

Член 1 — Предмет и цел

1) Разпоредбите на настоящата конвенция имат за цел да се гарантира, че дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект са напълно в съответствие с правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава.

2) Всяка страна приема или запазва подходящи законови, административни или други мерки, за да приведе в действие разпоредбите, заложени в настоящата конвенция. Тези мерки са степенувани и диференцирани, както е необходимо, с оглед на тежестта и вероятността от настъпване на неблагоприятни отражения върху правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава

през целия жизнен цикъл на системите с изкуствен интелект. Това може да включва специфични или хоризонтални мерки, които се прилагат независимо от вида на използваната технология.

3) За да се гарантира ефективно прилагане на разпоредбите от страните, в настоящата конвенция се установява механизъм за последващи действия и се предвижда международно сътрудничество.

Член 2 — Определение на системи с изкуствен интелект

За целите на настоящата конвенция „система с изкуствен интелект“ означава машинно базирана система, която с ясно определена или скрита цел, въз основа на въведените в нея входящи данни, извежда начина на генериране на резултати като прогнози, съдържание, препоръки или решения, които могат да окажат влияние върху физическа или виртуална среда. Системите с изкуствен интелект се различават по отношение на тяхното ниво на автономност и адаптивност след внедряването им.

Член 3 — Обхват

1) Настоящата конвенция обхваща дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект, които имат потенциал да засегнат правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава, както следва:

   а) Всяка страна прилага настоящата конвенция към дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект, предприемани от публични органи или частни участници, действащи от тяхно име.

   б) Всяка страна предприема мерки по отношение на рисковете и въздействията, произтичащи от дейности в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект, предприемани от частни участници, доколкото те не са обхванати от буква а), по начин, който е в съответствие с предмета и целта на настоящата конвенция.

   Всяка страна уточнява в декларация, представена на генералния секретар на Съвета на Европа по време на подписването или при депозирането на своя документ за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване как възнамерява да изпълни това задължение — като прилага принципите и задълженията, посочени в глави II—VI от настоящата конвенция, по отношение на дейностите на частни участници или като предприема други подходящи мерки за изпълнението на задължението, посочено в настоящата алинея. Страните могат да променят своите декларации по всяко време и по същия начин.

   Когато изпълнява задължението по настоящата алинея, никоя страна не може да се отклонява от или да ограничава изпълнението на своите международни задължения, поети във връзка със защитата на правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава.

2) Никоя страна не е задължена да прилага настоящата конвенция към дейности в рамките на жизнения цикъл на системи с изкуствен интелект, свързани със защитата на интересите на нейната национална сигурност, с уговорката, че тези дейности се извършват по начин, съвместим с приложимото международно право, включително задълженията съгласно международното право в областта

на правата на човека, и при зачитане на нейните демократични институции и процеси.

3) Без да се засягат член 13 и член 25, параграф 2, настоящата конвенция не се прилага за научноизследователски и развойни дейности по отношение на системи с изкуствен интелект, които все още не са на разположение за ползване, освен ако не е в ход изпитване или други подобни дейности по начин, който потенциално може да засегне правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава.

4) Въпросите, свързани с националната отбрана, не попадат в обхвата на настоящата конвенция.

Глава II — Общи задължения

Член 4 — Защита на правата на човека

Всяка страна приема или продължава да прилага мерки, за да гарантира, че дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект са в съответствие със задълженията за защита на правата на човека, както е предвидено в приложимото международно право и в нейното национално законодателство.

Член 5 — Цялост на демократичните процеси и зачитане на принципите на правовата държава

1) Всяка страна приема или продължава да прилага мерки, които имат за цел да се гарантира, че системите за изкуствен интелект не се използват за подкопаване на целостта, независимостта и ефективността на демократичните институции и процеси, включително принципите на разделение на властите, зачитане на независимостта на съдебната власт и достъп до правосъдие.

2) Всяка страна приема или продължава да прилага мерки, чиято цел е да се защитят нейните демократични процеси в контекста на дейности в рамките на жизнения цикъл на системи с изкуствен интелект, включително равноправния достъп на физическите лица до обществени дебати и участието им в тях, както и правото им свободно да изграждат позиция.

Глава III — Принципи, свързани с дейностите в рамките на жизнения цикъл на системи с изкуствен интелект

Член 6 — Общ подход

В настоящата глава са заложени съвместни общи принципи, които всяка страна прилага по отношение на системите с изкуствен интелект по начин, който е подходящ съгласно нейната национална правна система и останалите задължения по настоящата конвенция.

Член 7 — Човешко достойнство и лична независимост

Всяка страна приема или продължава да прилага мерки за зачитане на човешкото достойнство и личната независимост по отношение на дейностите в рамките на жизнения цикъл на системи с изкуствен интелект.

Член 8 — Прозрачност и надзор

Всяка страна приема или продължава да прилага мерки, за да гарантира, че по отношение на дейностите в рамките на жизнения цикъл на системи с изкуствен интелект, включително по отношение на разпознаването на съдържание, генерирано с помощта на системи с изкуствен интелект, са налице адекватни изисквания за прозрачност и надзор, съобразени с конкретния контекст и рискове.

Член 9 — Отчетност и отговорност

Всяка страна приема или продължава да прилага мерки, за да гарантира отчетност и отговорност във връзка с неблагоприятни въздействия върху правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава в резултат на дейности в рамките на жизнения цикъл на системи с изкуствен интелект.

Член 10 — Равенство и недискриминация

1) Всяка страна приема или продължава да прилага мерки с оглед на това да гарантира, че при дейностите в рамките на жизнения цикъл на системи с изкуствен интелект се зачита равенството, в това число равенството между половете, и се спазва забраната за дискриминация, както е предвидено в приложимото международно и национално законодателство.

2) Всяка страна се ангажира да приеме или да продължи да прилага мерки за преодоляване на неравенствата с оглед постигане на честни, справедливи и равноправни резултати в съответствие с приложимите национални и международни задължения по отношение на правата на човека, във връзка с дейностите в рамките на жизнения цикъл на системи с изкуствен интелект.

Член 11 — Неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни

Всяка страна приема или продължава да прилага мерки, за да гарантира, че по отношение на дейностите в рамките на жизнения цикъл на системи с изкуствен интелект:

а) правата на неприкосновеност на личния живот на физическите лица и техните лични данни са защитени, включително чрез приложимите национални и международни закони, стандарти и рамки; и

б) са въведени ефективни гаранции и предпазни мерки за физическите лица в съответствие с приложимите национални и международни правни задължения.

Член 12 — Надеждност

Всяка страна предприема, когато е целесъобразно, мерки за насърчаване на надеждността на системите с изкуствен интелект и доверието в техните резултати, което може да включва изисквания за адекватно качество и сигурност през целия жизнен цикъл на системите с изкуствен интелект.

Член 13 — Безопасни иновации

За да се насърчат иновациите, като същевременно се избегнат неблагоприятните въздействия върху правата на човека, демокрацията и принципите на правовата

държава, всяка страна се приканва да създаде условия, когато е целесъобразно, за изграждането на контролирана среда за разработване, експериментиране и изпитване на системи с изкуствен интелект под надзора на нейните компетентни органи.

Глава IV — Средства за правна защита

Член 14 — Средства за правна защита

1) Всяка страна, доколкото съгласно нейните международни задължения и вътрешен правен ред се изискват средства за правна защита, приема или продължава да прилага мерки, за да гарантира наличието на достъпни и ефективни средства за правна защита при нарушения на правата на човека, произтичащи от дейности в рамките на жизнения цикъл на системи с ИИ.

2) В подкрепа на параграф 1 по-горе всяка страна приема или продължава да прилага мерки, в това число:

   а) мерки за гарантиране, че съответната информация относно системите с изкуствен интелект, които имат потенциал да засегнат значително правата на човека и съответното им упражняване, се документира, предоставя на органи, които имат право на достъп до тази информация и, когато е целесъобразно и приложимо, се предоставя или съобщава на засегнатите лица;

   б) мерки за гарантиране, че информацията, посочена в буква а), е достатъчна, за да могат засегнатите лица да оспорят решенията, взети или обосновани в значителна степен вследствие използване на системата, и, когато е уместно и целесъобразно, самото използване на системата; както и

   в) ефективна възможност за засегнатите лица да подадат жалба до компетентните органи.

Член 15 — Процедурни гаранции

3) Всяка страна гарантира, че когато дадена система с изкуствен интелект оказва значително въздействие върху упражняването на правата на човека, засегнатите лица разполагат с ефективни процедурни гаранции, предпазни мерки и права в съответствие с приложимото международно и национално законодателство.

4) Всяка страна се стреми да гарантира, че когато е целесъобразно в конкретния контекст, лицата, взаимодействащи си със системите с изкуствен интелект, биват информирани, че си взаимодействат с такива системи, а не с човек.

Глава V — Оценка и ограничаване на рисковете и неблагоприятните въздействия

Член 16 — Рамка за управление на риска и въздействието

1) Всяка страна, като взема предвид принципите, заложени в глава III, приема или продължава да прилага мерки за набелязване, оценка, предотвратяване и ограничаване на рисковете, породени от системи с изкуствен интелект, като отчита действителните и потенциалните въздействия върху правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава.

2) Тези мерки са степенувани и диференцирани, когато е целесъобразно, и:

а) надлежно отчитат контекста и предвидената употреба на системите с изкуствен интелект, по-специално по отношение на рисковете за правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава;

б) надлежно отчитат тежестта и вероятността от потенциални въздействия;

в) взимат предвид, когато е уместно, гледните точки на съответните заинтересовани страни, по-специално на лицата, чиито права е възможно да бъдат засегнати;

г) прилагат се последователно по време на дейностите в рамките на жизнения цикъл на системата за изкуствен интелект;

д) включват мониторинг на рисковете и неблагоприятните въздействия върху правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава;

е) включват документиране на рисковете, действителните и потенциалните въздействия и подхода за управление на риска; и

ж) изискват, когато е уместно, изпитване на системите с изкуствен интелект, преди тяхното първоначално предоставяне за ползване и когато биват значително изменени;

3) Всяка страна приема или продължава да прилага мерки, които имат за цел да се гарантират адекватни решения за справяне с неблагоприятните въздействия на системите с изкуствен интелект върху правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава. Тези неблагоприятни въздействия и мерките за справяне с тях следва да бъдат документирани и да послужат за основа на съответните мерки за управление на риска, описани в параграф 2.

4) Всяка страна оценява необходимостта от мораториум или забрана, или други подходящи мерки по отношение на определени употреби на системи с изкуствен интелект, когато счита, че тези употреби са несъвместими със зачитането на правата на човека, функционирането на демокрацията или принципите на правовата държава.

Глава VI — Прилагане на конвенцията

Член 17 — Недискриминация

Прилагането на разпоредбите на настоящата конвенция от страните се гарантира без дискриминация на каквато и да е основа в съответствие с техните международни задължения в областта на правата на човека.

Член 18 — Права на хората с увреждания и на децата

Всяка страна, в съответствие с националното си законодателство и приложимите международни задължения, надлежно отчита всички специфични нужди и уязвимости във връзка със зачитането на правата на хората с увреждания и правата на децата.

Член 19 — Обществена консултация

Всяка страна се стреми да гарантира, че важните въпроси, повдигнати във връзка със системите с изкуствен интелект, се разглеждат, когато е целесъобразно, чрез обществено обсъждане и консултации с множество заинтересовани страни предвид

социалните, икономическите, правните, етичните, екологичните и други съответни последици.

Член 20 — Цифрова грамотност и цифрови умения

Всяка страна насърчава и стимулира придобиването на подходяща цифрова грамотност и цифрови умения за всички сегменти от населението, включително специфични експертни умения за лицата, отговорни за набелязването, оценката, предотвратяването и ограничаването на рисковете, породени от системи с изкуствен интелект.

Член 21 — Защита на съществуващите права на човека

Нищо в настоящата конвенция не може да се тълкува като ограничаващо, отклоняващо се от или засягащо по друг начин правата на човека или други свързани законови права и задължения, които са гарантирани съгласно съответните закони на дадена страна или друго съответно международно споразумение, по което тя е страна.

Член 22 — По-широка защита

Нито една от разпоредбите на настоящата конвенция не може да се тълкува като ограничаваща или засягаща по друг начин възможността на дадена страна да предостави по-широка защита от предвидената в настоящата конвенция.

Глава VII — Механизъм за последващи действия и сътрудничество

Член 23 — Конференция на страните

1) Конференцията на страните се състои от представители на страните по настоящата конвенция.

2) Страните провеждат консултации периодично за:

а) улесняване на ефективното изпълнение и прилагане на настоящата конвенция, включително за набелязването на всякакви проблеми и последиците от всяка резерва, направена в съответствие с член 34, параграф 1, или всяка декларация във връзка с настоящата конвенция;

б) разглеждане на възможното допълнение или изменение на настоящата конвенция;

в) разглеждане на въпроси и отправяне на конкретни препоръки относно тълкуването и прилагането на настоящата конвенция;

г) улесняване на обмена на информация относно значими правни, политически или технологични разработки, които са от значение за прилагането на настоящата конвенция, включително с оглед на преследването на целите, заложени в член 25;

д) подпомагане, когато е необходимо, на приятелското уреждане на спорове, свързани с прилагането на настоящата конвенция; и

е) подпомагане на сътрудничеството със съответните заинтересовани страни по отношение на свързаните аспекти на прилагането на настоящата конвенция, включително чрез публични изслушвания, когато е подходящо.

3) Конференцията на страните по конвенцията се свиква от генералния секретар на Съвета на Европа, когато е необходимо и винаги когато мнозинство от страните по конвенцията или Комитетът на министрите поискат свикването му.

4) Конференцията на страните приема свой правилник за дейността с консенсус в рамките на дванадесет месеца от влизането в сила на настоящата конвенция.

5) Страните се подпомагат от Секретариата на Съвета на Европа в упражняването на функциите, произтичащи от този член.

6) Конференцията на страните може да предложи на Комитета на министрите подходящи начини да се осигури съответния експертен опит в подкрепа на ефективното прилагане на настоящата конвенция.

7) Всяка страна по конвенцията, която не е член на Съвета на Европа, допринася за финансирането на дейностите на Конференцията на страните. Вноската на страна, която не е член на Съвета на Европа, се определя съвместно от Комитета на министрите и съответната страна.

8) Конференцията на страните може да реши да ограничи участието в своята работа на страна, която е престанала да бъде член на Съвета на Европа съгласно член 8 от Статута на Съвета на Европа (ETS № 1) поради сериозно нарушение на член 3 от него. Освен това с решение на Комитета на министрите може да бъдат предприети мерки по отношение на всяка страна, която не е държава — членка на Съвета на Европа, за да бъдат прекратени отношенията с тази държава на основания, подобни на посочените в член 3 от Статута.

Член 24 — Задължение за представяне на доклади

1) Всяка страна по конвенцията представя доклад на Конференцията на страните в рамките на първите две години, след като е станала страна по конвенцията, а след това периодично, с подробности за дейностите, предприети с цел прилагане на член 3, параграф 1, букви а) и б).

2) Конференцията на страните по конвенцията определя формата и процеса на изготвянето на доклада в съответствие със своя правилник за дейността.

Член 25 — Международно сътрудничество

1) Страните по конвенцията си сътрудничат за постигането на нейните цели. Освен това страните се насърчават, когато е целесъобразно, да подпомагат държави, които не са страни по конвенцията, да действат в съответствие с нейните условия и да станат страни по нея.

2) Когато е целесъобразно, страните по конвенцията обменят помежду си уместна и полезна информация относно аспекти, свързани с изкуствения интелект, които могат да имат значително положително или отрицателно въздействие върху упражняването на правата на човека, функционирането на демокрацията и спазването на принципите на правовата държава, включително рискове и отражения, които са се проявили в изследователски контекст и във връзка с частния сектор. Страните по конвенцията се насърчават да включват, когато е целесъобразно, съответните заинтересовани страни и държави, които не са страни по конвенцията, в такъв обмен на информация.

3) Страните по конвенцията се насърчават да засилят сътрудничеството, включително със съответните заинтересовани страни, когато е уместно, за

предотвратяване и ограничаване на рисковете и неблагоприятните въздействия върху правата на човека, демокрацията и принципите на правовата държава в контекста на дейностите в рамките на жизнения цикъл на системите с изкуствен интелект.

Член 26 — Ефективни механизми за надзор

1) Всяка страна създава или определя един или повече ефективни механизми за надзор на спазването на задълженията по настоящата конвенция.

2) Всяка страна гарантира, че органите, отговарящи за тези механизми, изпълняват задълженията си независимо и безпристрастно и че разполагат с необходимите правомощия, експертен опит и ресурси, за да изпълняват ефективно задачите си във връзка с надзора на спазването на задълженията, приети от страните по настоящата конвенция.

3) В случай че дадена страна е предвидила повече от един такъв механизъм, тя предприема мерки, когато е възможно, за да улесни ефективното взаимодействие между тях.

4) В случай че дадена страна е предвидила механизми, различни от действащите структури в областта на правата на човека, тя предприема мерки, когато е възможно, за насърчаване на ефективното взаимодействие между механизмите, посочени в параграф 1, и действащите национални структури в областта на правата на човека.

Глава VIII — Заключителни клаузи

Член 27 — Действие на конвенцията

1) Ако две или повече страни вече са сключили споразумение или договор по въпросите, уредени с настоящата конвенция, или ако са уредили помежду си отношенията по тези въпроси по друг начин, те ще имат възможност да прилагат съответното споразумение или договор или съответно да уредят отношенията помежду си, стига да го направят по начин, който не противоречи на предмета и целта на настоящата конвенция.

2) Страните по конвенцията, които са членове на Европейския съюз, прилагат в отношенията помежду си правилата на Европейския съюз, уреждащи въпросите, обхванати от настоящата конвенция, без това да засяга предмета и целта на конвенцията, както и пълното ѝ прилагане в отношенията с другите страни по нея. Същото важи и за други страни, доколкото те са обвързани с такива правила.

Член 28 — Изменения

1) Изменения и допълнения на настоящата конвенция могат да бъдат предлагани от всяка страна по нея, от Комитета на министрите на Съвета на Европа или от Конференцията на страните.

2) Генералният секретар на Съвета на Европа съобщава всяко предложение за изменение или допълнение на страните по конвенцията.

3) Всяко изменение или допълнение, предложено от страна по конвенцията или от Комитета на министрите, се съобщава на Конференцията на страните, която

представя на Комитета на министрите своето становище по предложеното изменение или допълнение.

4) Комитетът на министрите разглежда предложеното изменение или допълнение и становището, представено от Конференцията на страните по конвенцията, и може да одобри изменението или допълнението.

5) Текстът на всяко изменение или допълнение, одобрено от Комитета на министрите в съответствие с параграф 4, се изпраща на страните по конвенцията за приемане.

6) Всяко изменение или допълнение, одобрено в съответствие с параграф 4, влиза в сила на тридесетия ден от датата, на която всички страни по конвенцията са уведомили генералния секретар, че го приемат.

Член 29 — Уреждане на спорове

При спор между страни по конвенцията във връзка с нейното тълкуване или прилагане те се стараят да разрешат спора чрез преговори или чрез други мирни средства по техен избор, включително чрез Конференцията на страните, както е предвидено в член 23, т. 2, буква д).

Член 30 — Подписване и влизане в сила

1) Настоящата Конвенция е отворена за подписване от държавите — членки на Съвета на Европа, от държавите, които не членуват в Съвета на Европа, но са взели участие в изготвянето на проекта на конвенцията, и от Европейския съюз.

2) Настоящата конвенция подлежи на ратифициране, приемане или утвърждаване. Инструментите за ратификация, приемане или утвърждаване се депозират при генералния секретар на Съвета на Европа.

3) Настоящата конвенция влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен период от датата, на която пет подписващи страни, между които най-малко три държави — членки на Съвета на Европа, са изразили своето съгласие да бъдат обвързани с конвенцията в съответствие с параграф 2.

4) Що се отнася до всяка подписваща страна, която по-късно даде израз на своето съгласие да бъде обвързана с конвенцията, настоящата конвенция влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на шестмесечен период от датата на депозиране на инструмента за ратификация, приемане или утвърждаване.

Член 31 — Присъединяване

1) След влизането в сила на настоящата конвенция Комитетът на министрите на Съвета на Европа може, след като се консултира със страните по конвенцията и получи единодушното им съгласие, да покани всяка държава, която не е член на Съвета на Европа и не е участвала в изготвянето на конвенцията, да се присъедини към нея чрез решение, взето с мнозинството, предвидено в член 20, буква г) от Статута на Съвета на Европа, и прието с единодушие от представителите на страните по конвенцията, имащи право да заседават в Комитета на министрите.

2) Що се отнася до всяка присъединяваща се държава, конвенцията влиза в сила на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен период от датата на депозиране на инструмента за присъединяване при генералния секретар на Съвета на Европа.

Член 32 — Териториално приложение

1) Всяка държава или Европейския съюз може при подписването или при депозирането на своя инструмент за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване да посочи територията или териториите, на които ще се прилага настоящата конвенция.

2) На всяка по-късна дата всяка страна по конвенцията може чрез декларация, отправена до генералния секретар на Съвета на Европа, да разпростре прилагането на настоящата конвенция към всяка друга територия, посочена в декларацията. Настоящата конвенция ще влезе в сила по отношение на тази територия на първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен период от датата на получаването на декларацията от генералния секретар.

3) Всяка декларация, направена въз основа на предходните два параграфа, може да бъде оттеглена по отношение на всяка територия, посочена в тази декларация, чрез уведомление, изпратено до генералния секретар на Съвета на Европа. Оттеглянето поражда действие в първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен срок от датата на получаване на това уведомление от генералния секретар.

Член 33 — Федерална клауза

1) Всяка федерална държава може да си запази правото да поеме задълженията по настоящата конвенция в съответствие с основните принципи, уреждащи отношенията между нейното централно правителство и включените в нея провинции или други подобни териториални единици, при условие че настоящата конвенция се прилага спрямо централното правителство на федералната държава.

2) По отношение на разпоредбите на настоящата конвенция, чието прилагане е от юрисдикцията на всяка от съставните провинции или други аналогични териториални единици, които не са задължени по силата на конституционната система на федерацията да приемат законодателни мерки, федералното правителство информира компетентните власти на тези провинции за тези разпоредби и дава благоприятно становище, като ги насърчава да предприемат подходящи действия за влизането им в сила.

Член 34 — Резерви

1) С писмено уведомление до генералния секретар на Съвета на Европа всяка държава може при подписването или при депозирането на своя инструмент за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване да направи декларация, че се възползва от резервата, предвидена в член 33, параграф 1.

2) Не се допускат никакви други резерви по отношение на настоящата конвенция.

Член 35 — Денонсиране

1) Всяка договаряща се страна може по всяко време да денонсира настоящата конвенция посредством уведомление, адресирано до генералния секретар на Съвета на Европа.

2) Денонсирането произвежда действие от първия ден от месеца, следващ изтичането на тримесечен период от датата на получаване на уведомлението от генералния секретар.

Член 36 — Уведомяване

Генералният секретар на Съвета на Европа уведомява държавите — членки на Съвета на Европа, държавите, които не членуват в Съвета на Европа, но са участвали в изготвянето на проекта на настоящата конвенция, Европейския съюз, всяка подписваща страна, всяка договаряща се държава, както и всяка страна и всяка държава, която е била поканена да се присъедини към конвенцията, за:

а) всяко подписване;

б) депозирането на всеки инструмент за ратификация, приемане, утвърждаване или присъединяване;

в) всяка дата на влизане в сила на настоящата конвенция в съответствие с член 30, параграфи 3 и 4 и член 31, параграф 2;

г) всяко изменение или допълнение, прието в съответствие с член 28, както и датата, от която изменението влиза в сила;

д) всяка декларация, подадена в съответствие с член 3, параграф 1, буква б);

е) всяка резерва и оттегляне на резерва, направени в съответствие с член 34;

ж) всяко денонсиране, направено в съответствие с член 35;

з) всеки друг акт, декларация, уведомление или съобщение, свързани с настоящата конвенция.

В уверение на което долуподписаните, надлежно упълномощени за това, подписахме настоящата конвенция.

Изготвена в ... на … ден от [месец] 202[4] г. на английски и френски език, като двата текста имат еднаква сила, в единствен екземпляр, който се депозира в архивите на Съвета на Европа. Генералният секретар на Съвета на Европа ще предаде заверено копие на всяка държава — членка на Съвета на Европа, на държавите, които не членуват в Съвета на Европа, но са участвали в изготвянето на проекта на настоящата конвенция, на Европейския съюз и на всяка държава, поканена да се присъедини към настоящата конвенция.